

§ 151

Behandling av uppdragsberedningens verksamhetsrapport 2021

Dnr 1267-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen föreslår fullmäktige fatta följande beslut:

1. godkänna regionstyrelsens och regionala utvecklingsnämndens hantering av uppdragsberedningens verksamhetsrapport för år 2021.
2. Ge regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden i uppdrag att säkerställa att uppdragen genomförs och återrapporteras till fullmäktiges beredningar i samband med återföringsdagen 2023.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden har tagit del av uppdragsberedningens verksamhetsrapport för 2021 och instämmer i beredningens rekommendationer. Regionen har ett ansvar att verka utifrån likställighetsprincipen gentemot den enskilde medborgaren (och övriga invånare), tillika ett ansvar för tillväxt och utveckling i länet. I samverkan med Norrbottens aktörer behöver regionen därför arbeta fokuserat, internt såväl som externt, för att möjliggöra digital delaktighet och ett digitalt innanförskap för alla invånare.

Sammanfattning

Uppdragsberedningen har för år 2021 haft uppdraget att föra medborgardialog om hur Region Norrbotten kan underlätta för invånare och aktörer att ta del av digitala tjänster i samhället. I sin analys har beredningen kommit fram till att aktörer och invånare i Norrbotten till största del upplever att digitaliseringen av samhället är till godo. Bristfällig infrastruktur för bredband och telefoni innebär dock ojämlika förutsättningar att ta del i den digitala utvecklingen i olika delar av länet. I tillägg saknas förutsättningar för digital delaktighet hos vissa individer och grupper i samhället, vilket bidrar till ett ofrivilligt utanförskap.

Ärendet

Behov

Regionfullmäktige beslutade 2020-11-25 § 202 att tilldela uppdragsberedningen uppdraget att föra medborgardialog runt frågan:

”Hur kan Region Norrbotten underlätta för medborgare och aktörer att ta del av digitala tjänster i samhället?”

Uppdragsberedningen redovisar i sin verksamhetsrapport fakta i ärendet och slutsatser om behov hos aktörer och invånare (medborgare och övriga boende i länet). Dessa berör både regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden.

Identifierade behov:

- Stärka arbetet med att öka norrbottningarnas kunskaper om digitala verktyg.
- Ytterligare utöka samverkan mellan Region Norrbotten, civilsamhället, privata aktörer och tjänsteleverantörer för en god digital service till medborgarna.
- Intensifiera arbetet med att påverka byggandet av infrastruktur för bredband och telefoni i eftersatta områden i länet.
- Arbeta för att utbildningssatsningar tas fram om digital användarkunskap och riktas till äldre, personer med funktionsvariation och nyanlända.
- Fortsatt utveckling av regionens digitala tjänster framför allt riktat till personer med olika språk, personer med funktionsvariationer och nyanlända.

Pågående arbete

- Stärka arbetet med att öka norrbottningarnas kunskaper om digitala verktyg.

Enligt Bibliotekslagen (SFS 2013:801, § 7) ska bibliotek ”verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet”. Via Regionbiblioteket stödjer Region Norrbotten kommunernas folkbibliotek i detta uppdrag, genom att utbilda bibliotekspersonal i digitala grund- och fördjupningskunskaper inom områden som information-, analys-, medie- och säkerhetskunskap. Detta möjliggör en bredare kunskapsinhämtning för invånarna genom lärande och delaktighet bland annat inom kulturlivet i regionen.

Regionbiblioteket deltar vidare i projektet DigiBy, som stöds av Region Norrbotten, och strävar här efter att göra bokbussarna till en typ av mobila servicepunkter som, förutom digitala bibliotekstjänster, även ska kunna erbjuda digital handledning utifrån besökarens behov. Bokbussarna behöver bättre uppkoppling för att exempelvis möjliggöra myndighets- och bankärenden för den som saknar fullgott internet hemma.

Region Norrbotten ger också stöd till uppbyggnaden av så kallade DigidelCenter i kommunerna. Ett DigidelCenter är en fysiskt bemannad plats dit kommuninvånare kan vända sig för digital kompetensutveckling och för att få hjälp med digital samhällsservice eller att prova ny teknik. Hittills har endast två av Norrbottens kommuner nyttjat projektstöd för att skapa DigidelCenter. Arbetet med att stötta kommunerna i denna utveckling fortgår och kommer att intensifieras under 2022.

- Ytterligare utöka samverkan mellan Region Norrbotten, civilsamhället, privata aktörer och tjänsteleverantörer för en god digital service till medborgarna.

Region Norrbotten har under det senaste året, i samverkan med tjänsteleverantörer, vidtagit åtgärder för att kunna erbjuda länets invånare ökad tillgänglighet till vården genom att erbjuda en digital ingång till vården.

Digitalen ger norrbottningar kontakt med vården där de är, direkt i mobil, surfplatta eller dator. Den digitala vårdkontakten journalförs och går att komplettera med fysiskt besök när det behövs. Digitalen är sedan oktober 2021 lanserad för alla regiondrivna hälsocentraler i länet. Vidare så har tjänster utvecklats i samarbete med tjänsteleverantörer för att kunna förenkla och effektivisera patienternas besök i vården med hjälp av digitala självbetjäningsjänster för ankomstregistrering och betalning.

För att också göra det enklare för patienter att kunna genomföra ett besök utan att behöva resa långa sträckor så kan vi idag, som komplement till de videotjänster som sedan tidigare finns på länets hälsocentraler, erbjuda vårdbesök via video direkt till patienten. Patienten kan via en mobilapp delta i ett vårdbesök via video från hemmet, på arbetet, eller på annan plats. Regionen jobbar också aktivt för att påverka innehåll och användarvänlighet av de tjänster som Inera AB levererar via 1177.se.

Via projektstöd stöder Region Norrbotten civila aktörer att etablera servicepunkter på landsbygden där invånarna exempelvis kan ta del av samhällsinformation digitalt, erbjuds möjlighet att låna dator, eller kan sitta och arbeta. Region Norrbotten uppmuntrar sektorsöverskridande innovationssamarbeten som kan realisera den stora potential till utveckling som finns på detta område.

- Intensifiera arbetet med att påverka byggandet av infrastruktur för bredband och telefoni i eftersatta områden i länet.

Genom att medverka vid prioritering av stödområden inför PTS utlysningar av bredbandsmedel bidrar Region Norrbotten till att styra byggandet till eftersatta områden. Regionen medverkar även i projektet “#fulltäckning”, som drivs av Luleå tekniska universitet, där man arbetar med olika lösningar för att öka mobiltäckningen i områden där bredbandsutbyggnad inte är kommersiellt gångbar, eller ens möjlig, som i fjällvärlden och skärgården.

I den programperiod som precis inletts kommer Regionen även aktivt att medverka i, och ge riktning åt, investeringar i ortsammanbindande nät med hjälp av regionala utvecklingsmedel, så att dessa hamnar där de behövs mest.

- Arbeta för att utbildningssatsningar tas fram om digital användarkunskap och riktas till äldre, personer med funktionsvariation och nyanlända.

Vad gäller digitalt utbildningsmaterial finns ett relativt brett utbud redan tillgängligt via Länsstyrelserna, SVT, folkbiblioteken, och på olika plattformar på internet, i form av studiecirkel och filmer. Mycket av detta är utformat specifikt för de äldre, men är även användbart för andra grupper. Genom att stärka samarbetet med kommunerna och bättre informera om existerande resurser och det lärostöd som erbjuds via exempelvis folkbiblioteken, som beskrivet ovan, kan Region Norrbotten stimulera bättre nyttjande av existerande utbildningsresurser.

Uppmuntran och stöd för utbildningssatsningar särskilt riktade till personer med funktionsvariation och nyanlända bör öka.

- Fortsatt utveckling av regionens digitala tjänster framför allt riktat till personer med olika språk, personer med funktionsvariationer och nyanlända.

Region Norrbotten genomför ett omfattande utvecklings- och förbättringsarbete av regionens externa webb, med fokus på förbättrad användbarhet i enlighet med tillgänglighetsdirektivet. Den moderniserade externa webben är planerad att introduceras under våren 2022.

Utöver regionens externa webb utvecklas löpande tjänster för att förenkla dialogen mellan invånarna och vården. I samband med att dessa tjänster utvecklas, avropas och introduceras, så skall alltid kravet på följsamhet mot tillgänglighetsdirektivet prioriteras.

Uppdrag

Regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden vill mot bakgrund av det redovisade lyfta fram några åtgärder som viktiga att följa upp i relation till de behov som uppdragsberedningen identifierat. Följande genomförda åtgärder ska återrapporteras till regionfullmäktige i samband med återföringsdagen 2023.

- I samverkan med kommuner och civilsamhälle verka för att fler DigidelCenter, eller liknande och kompletterande, kompetenshöjande verksamheter, startas i länet.
- Särskilt uppmuntra och stödja initiativ från civilsamhälle, samt privata och offentliga aktörer, som ökar den digitala servicen till länets invånare.
- Inom ramen för det nya Europeiska Regionala Utvecklingsfundsprogrammet (ERUF) uppmuntra och stödja projekt i länet som verkar för att invånare, företag och offentliga aktörer i högre grad ska dra nytta av digitaliseringens fördelar.
- Medverka i investeringar i ortsammanbindande bredbandsnät med hjälp av regionala utvecklingsmedel, i syfte att styra utbyggnaden mot länets mest eftersatta områden.
- Se över möjligheten att, inom ramen för det nya ERUF-programmet, söka ett större bredbandsprojekt för att stödja bredbandsutbyggnaden i länets kommuner.
- Fortsätta det pågående arbetet med fokus på ett bredare införande och ökad användning av regionens digitala vårdtjänster.
- Säkra att regionens nya externa webb kommer att följa lagen om tillgänglighet till digital offentlig service och därigenom kunna erbjuda ett förbättrat stöd till personer med funktionsnedsättning.
- Regionens digitala tjänster för medborgare kommer att tillgänglighetsgranskas enligt gällande lagstiftning.
- Nya norrbotten.se kommer att ha information på minoritetsspråken finska, meänkieli, nordsamiska och lulesamiska. Den engelska versionen av webben kommer att vara mer omfattande.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Region Norrbottens arbete bedrivs med ett aktivt jämställdhetsperspektiv, i syfte att positivt påverka jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Bilagor

Uppdragsberedningens verksamhetsrapport 2021.

Protokollsutdrag skickas till:

Regiondirektör

Regional utvecklingsdirektör